

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Pohjanmaan viljapäivä

Mitä kannattaa tuottaa?

Tuomas Pennala

Kasvintuotannon asiantuntija

ProAgria Etelä-Pohjanmaa

Monipuolisuutta viljelykiertoon-hanke

5.11.2019

ProAgria Etelä-Pohjanmaa

- ✓ **Suomen monipuolisin maatalouden ja muiden maaseutuun liittyvien elinkeinojen kehittäjä ja palveluntarjoaja:**
  - ✓ *kasvin- ja kotieläintuotanto*
  - ✓ *talous- ja yrityspalvelut*
  - ✓ *rakennus- ja salaojasuunnittelu*
  - ✓ *maa- ja kotitalousnaiset).*
- ✓ **On viljelijöiden hallinnoima yhdistys.** Maatilajäsenemme saavat:
  - ✓ alennusta palveluistamme.
  - ✓ alennusta Seilabin viljavuustutkimuksesta.
- ✓ **Palvelumme ovat käytännönläheisiä.**
- ✓ **Vahvuutemme on laaja-alainen osaajajoukko.**

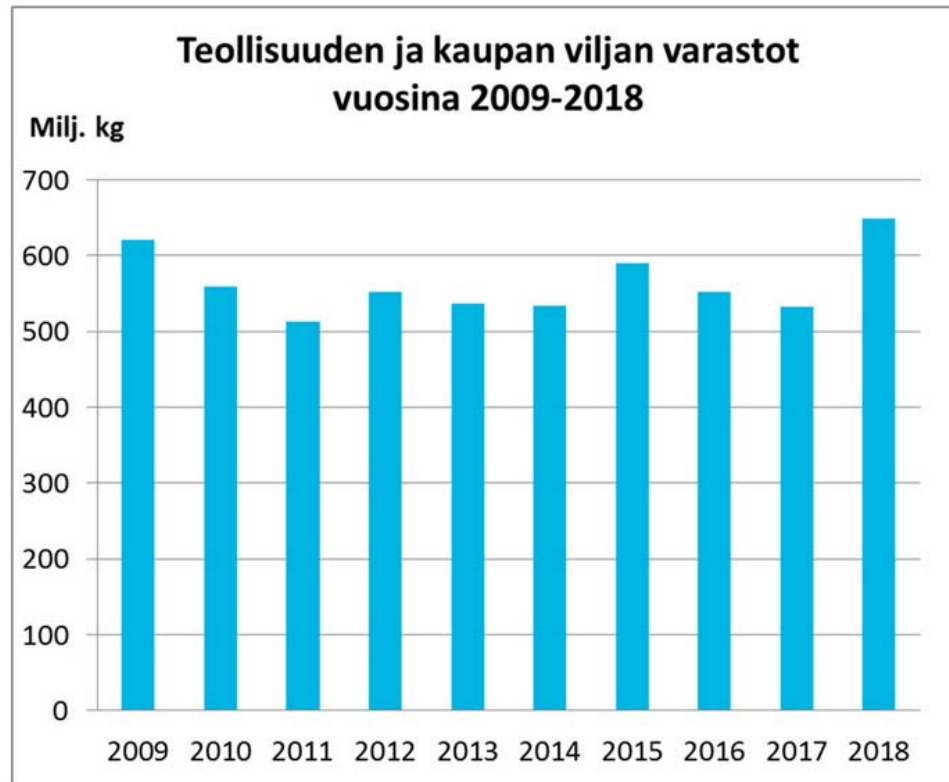
Sisältö

- Viljavarastot ja tase
- Hinnat
- Satotasot ja niiden parantaminen
- Kasvien lämpösummavaatimukset
- Viljojen kannattavuus
- Maatalouden rahoitustilanne

Etelä-Pohjanmaan maatalous

- Rehuohra, kaura ja kevätvehnä eniten viljellyt viljakasvit (ELY)
  - Nurmella suurin osa alasta (E-P)
- Käytössä oleva maatalousmaa n. 250000 ha
  - Koko maa n. 2,3 milj. ha
- Vuonna 2019 vilja-alat:
  - Kaura 44500 ha
  - Palkoviljat, herne ja härkäpapu 2500ha
  - Ohra 59000ha
  - Vehnä 13000ha, syysvehnä tästä 2000ha
  - Syysruis 2500ha
  - Öljykasvit 4500ha

Viljavarastot

Lähde: Luke tilastot

- Viljavarastot suurimmillaan kymmeneen vuoteen (LUKE), sis. myös tuonti
- Eniten varastoissa oli kauraa (38 %) ja ohraa (29 %)

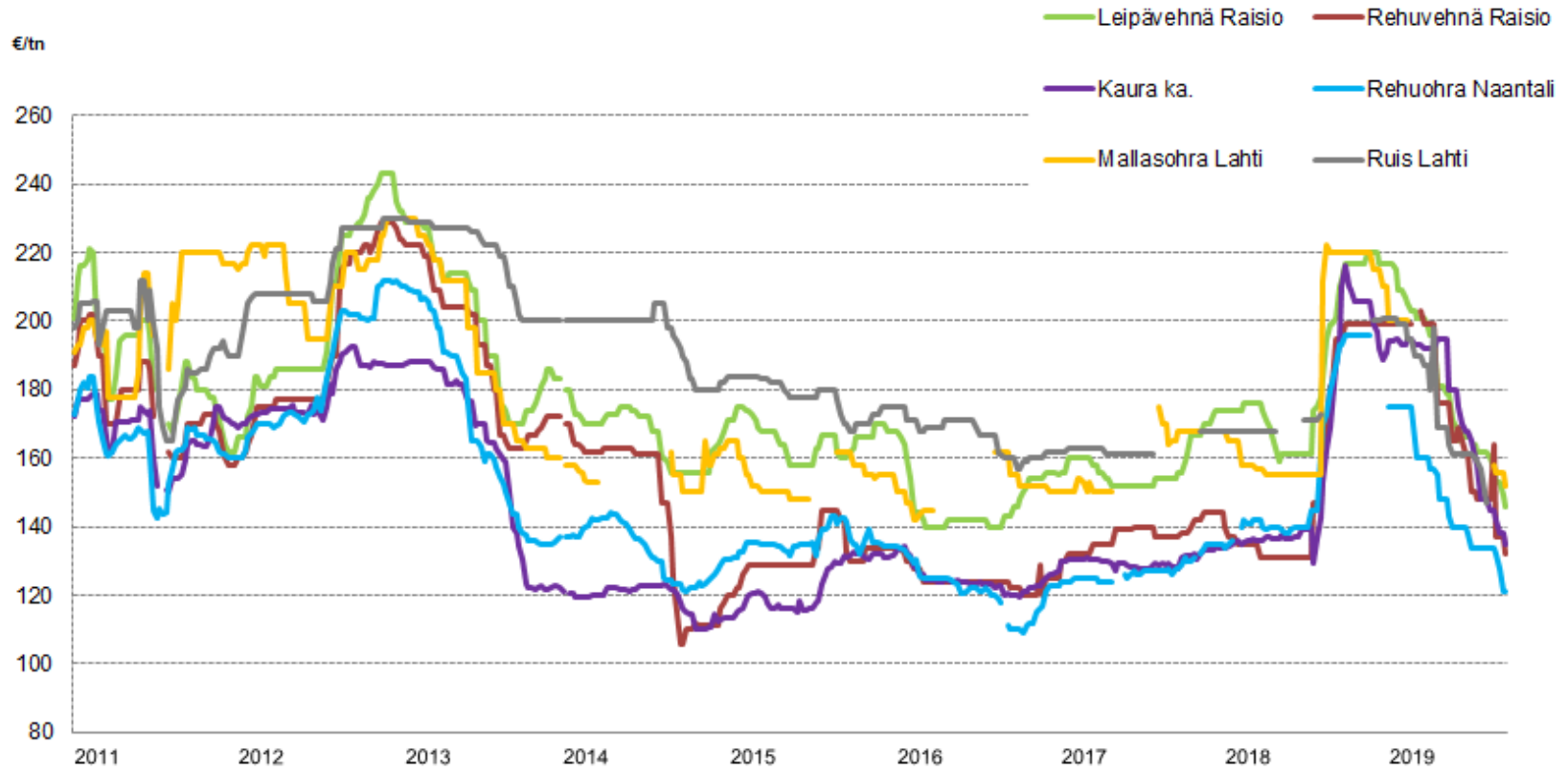
Viljatase 2019

- Viljatase on Luken tekemä virallinen tase, pohjautuen viljelijöiden ja tullin tietoihin
  - Ei vielä valmis
- Sato normaali, ruista riittäisi vientiinkin
  - Alueelliset erot sadoissa suuria!
- Varastot suurentuneet edellisvuodesta
- Vienti vetää aavistuksen paremmin, kaura

	Tuotanto	Tuonti	Kotimaan kysyntä	Vienti	Kokonaiskysyntä	Varastot 1.7.19	Varaston muutos
2018/19	2691	68	2729	401	3130	724	-371
2019/20	3440	2	2778	515	3293	873	149

Viljojen hintakehitys kotimaassa 2011-2019

Lähde: Luken ja VYR:n hintaseuranta (päivitetty 1.10.2019)

-30% syksyyn 2018

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Dia 7

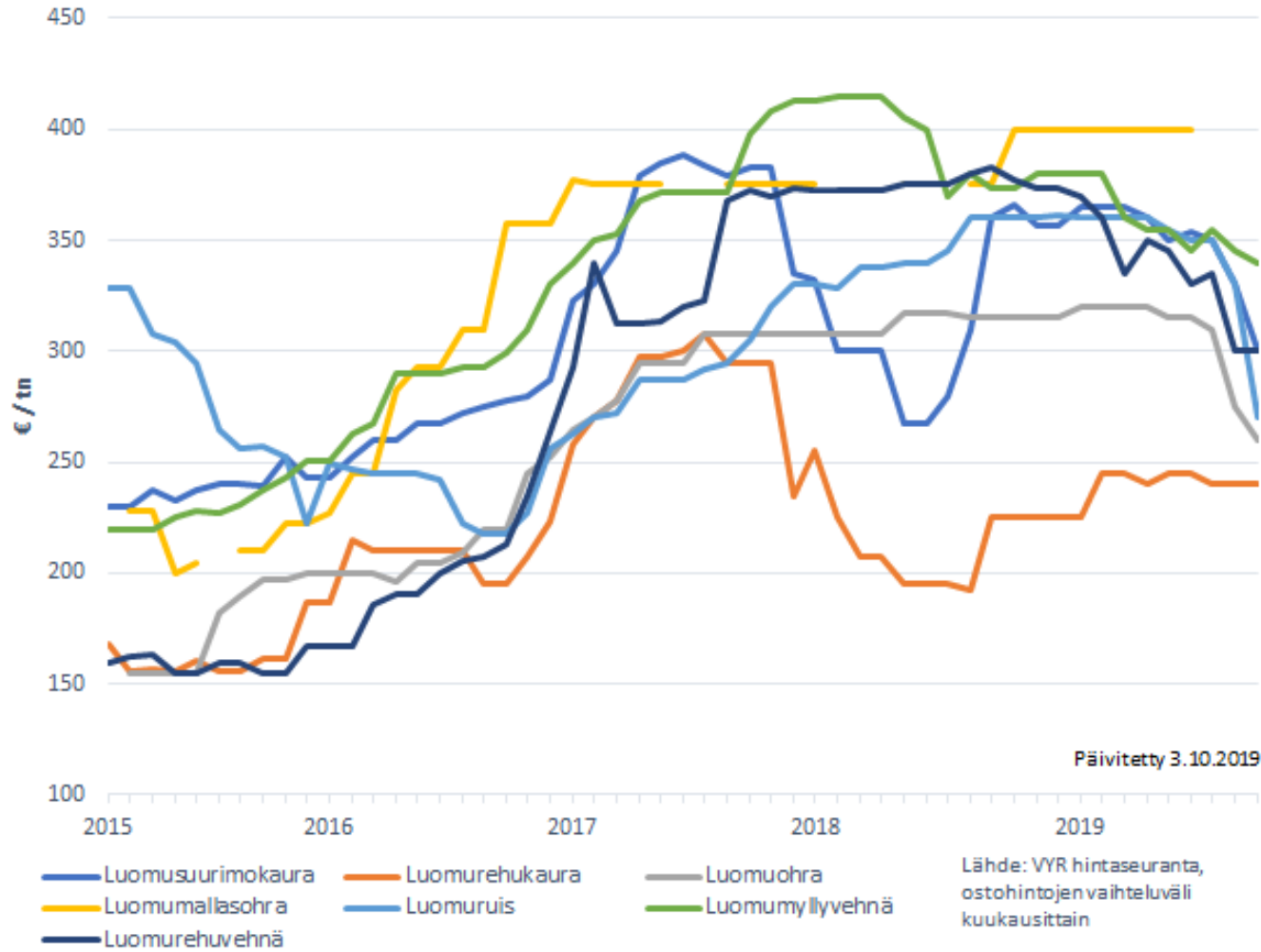

TP1

Tuomas Pennala; 31.10.2019

Luomuviljojen hinnat Suomessa 2015–2019

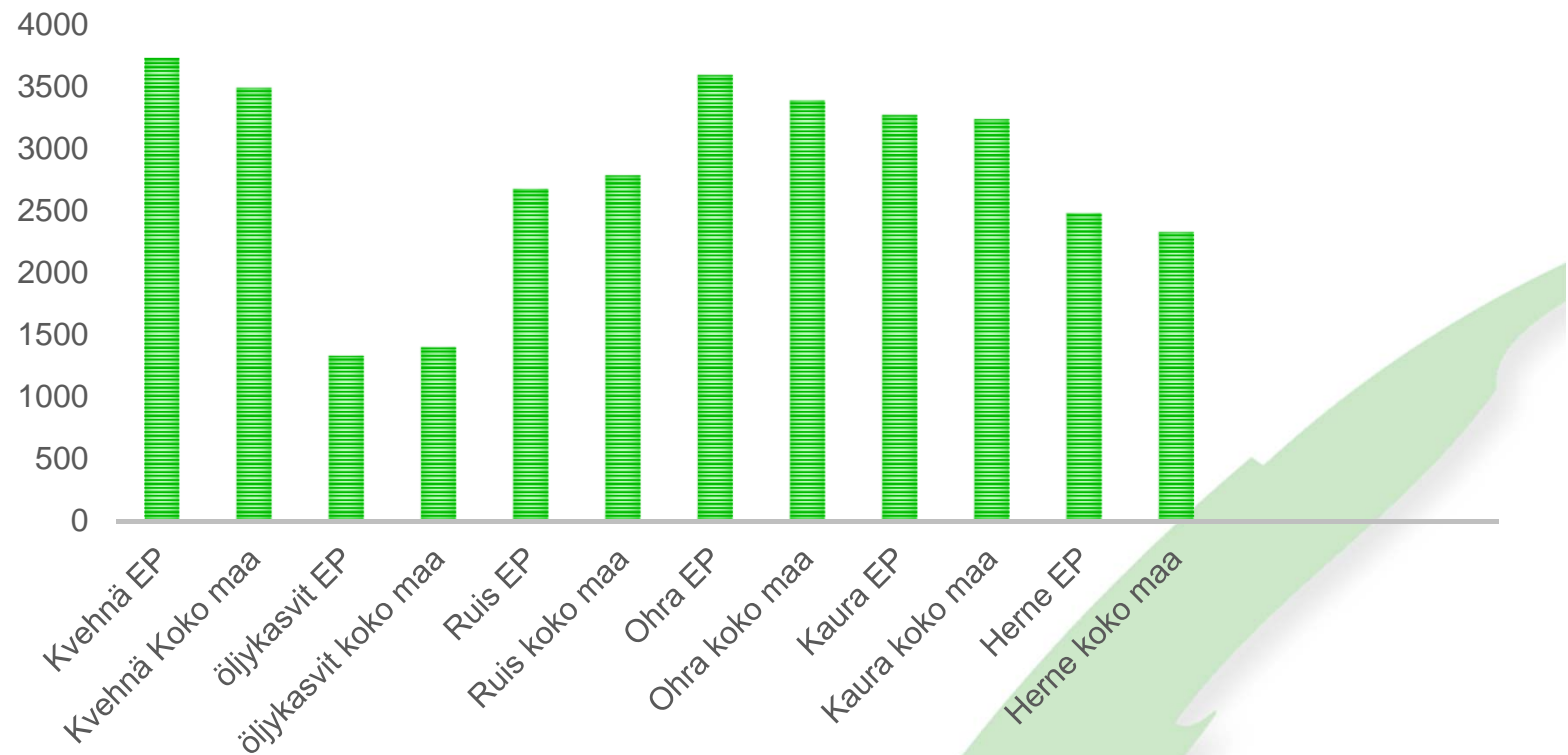

Päivitetty 3.10.2019

Lähde: VYR hintaseuranta,
ostohintojen vaihteluväli
kuukausittain

Kasvien satotasot kg/ha 1976-2018, EP vs. koko maa

Lähde: ProAgria Lohkotietopankki

Satotason parantamisen askeleet

Askeleiden järjestys ehdoton tulosten aikaansaamiseksi

- Ojitus
- Kalkitus
- Maan rakenne
- + 1000 - 3000 kg/ha
- Sadon korjuu, käsittely ja varastointi
- Kasvilajivalinta
- Lannoitus
- Kasvinsuojelu
- + 500-1500 kg/ha
- Viljelytekniikka
- Hyväkuntoinen siemen ja oikea siemenmäärä, lajikevalinta
- Viljelykierto
- + 500 - 1000 kg/ha

PRO
Agria

PRO
Agria Etelä-Pohjanmaa

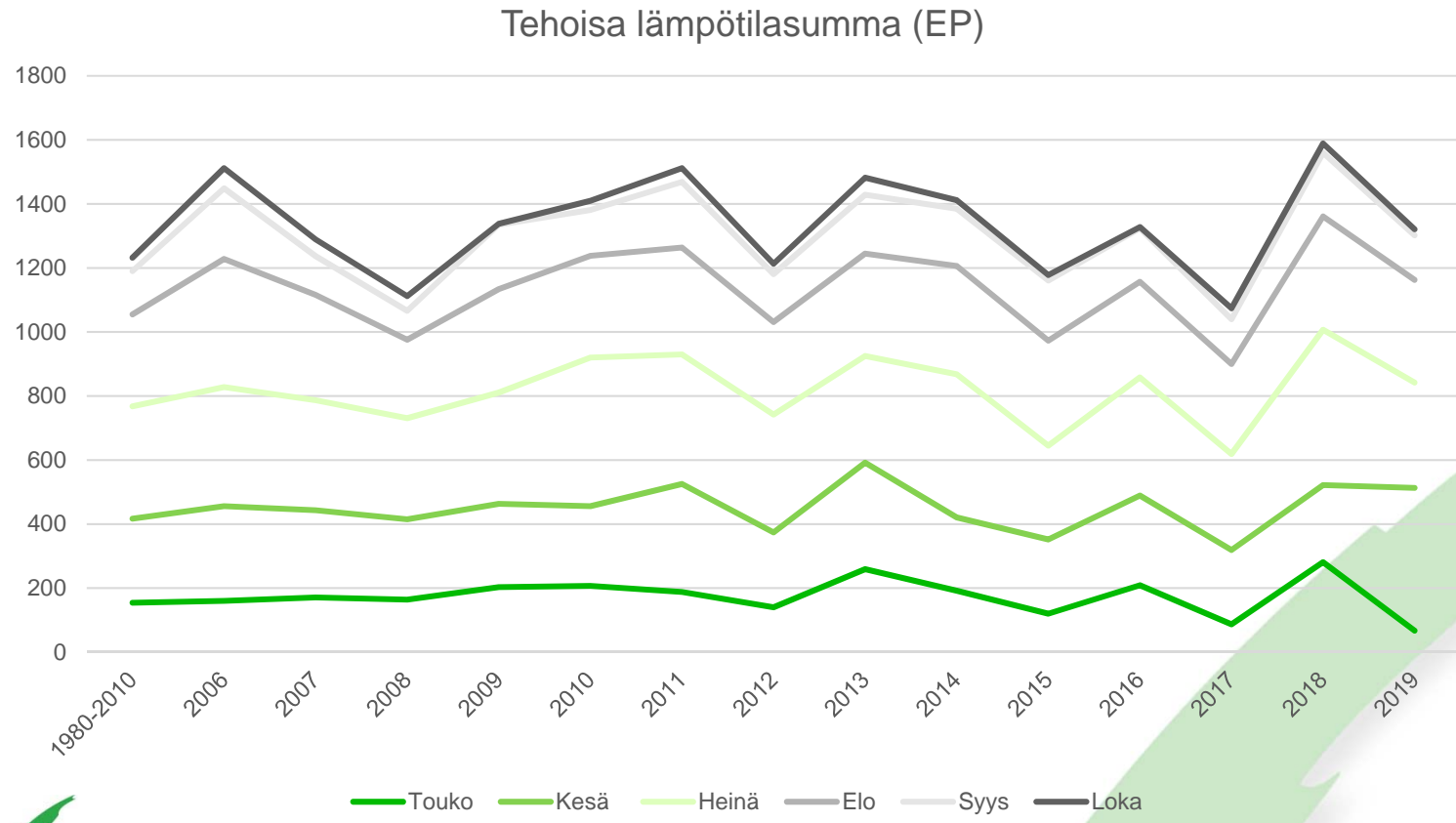

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Miten nostan satotasoja

- Valitse tilallesi kasvuajaltaan, laadultaan ja stressinsietokyvyltään sopivat lajikkeet
- Aikainen kylvö minimoi kevään lämpösummamenetykset (jopa 100-150 astepäivää takkiin)
- Monipuolista kasvilajivalikoimaa
  - Palkoviljat, kumina ja öljykasvit, viljelykierto
- Keskitä tuotanto parhaille lohkoille
- Vältä maan tiivistymistä
- Pyri maan orgaanisen aineksen lisäämiseen

Tehoisa lämpötilasumma °Cvrk (Pelmaa, Seinäjoki)

Eri lajiketyypit viljoilla

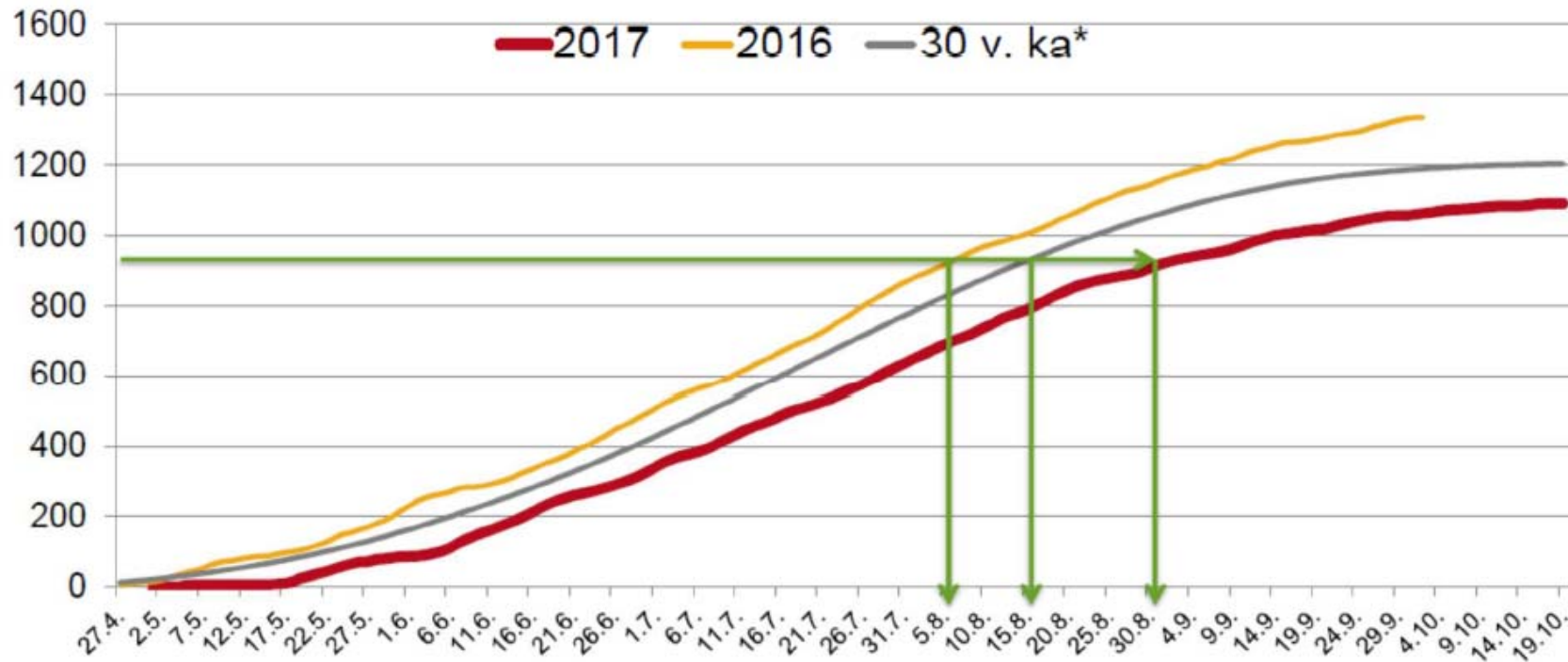
Lajiketyyppi	Lämpösumma-vaatimus	Lajikkeita
Aikainen monitahoinen ohra	840-860	Voitto, Vertti, Aukusti, Wolmari, Tiril, Jalmari
Keskimyöhäinen monitahoinen ohra	noin 890-910	Trym, Vilde, Brage, Einar, Severi, Alvari
Myöhäinen monitahoinen ohra	< 910	Elmeri, Justus, Edvin, Ragna, Toria, Kaarle
Aikainen kaura	930-940	Eemeli, Meeri, Riina, Niklas, Avetron, Venla, Marika, Akseli, Peppi
Keskimyöhäinen kaura	970-990	Ringsaker, Roope, Alku, Oiva, Steinar
Myöhäinen kaura	1000-1040	Viviana, Mirella, Obelix, Matty, Rocky, Charly, Iiris, Harald, Donna, Bettina, Avanti, Moby, Belinda
Aikainen kevätvehnä	< 1010	Anniina, Lumikki, Wappu, Wanamo,
Päättyypin kevätvehnä	1010-1060	Herttua, Bjarne, Kruunu, Quarna, Aallotar, Seance, Kreivi, Krabat, Wellamo, Lennox, Prosa, Zebra, Demonstrant, Marble
Myöhäinen kevätvehnä	> 1060	Dafne, Calixo, Sertori, Amaretto, Puntari, Epos, Draco, Wicki, Cornetto, Leidi, Trappe

MUIDEN LAJIEN LÄMPÖSUMMAVAATIMUKSIA

- Rypsi 1060 (Synthia)
- Rapsi 1190 (Trapper)
- Härkäpapu 1140 (Kontu)
- Herne 1011(Jymy)

AIKAINEN KAURA NIKLAS: TULEENTUMINEN ERILAISINA VUOSINA VYÖHYKEELLÄ IV

Entä kannattavuus?

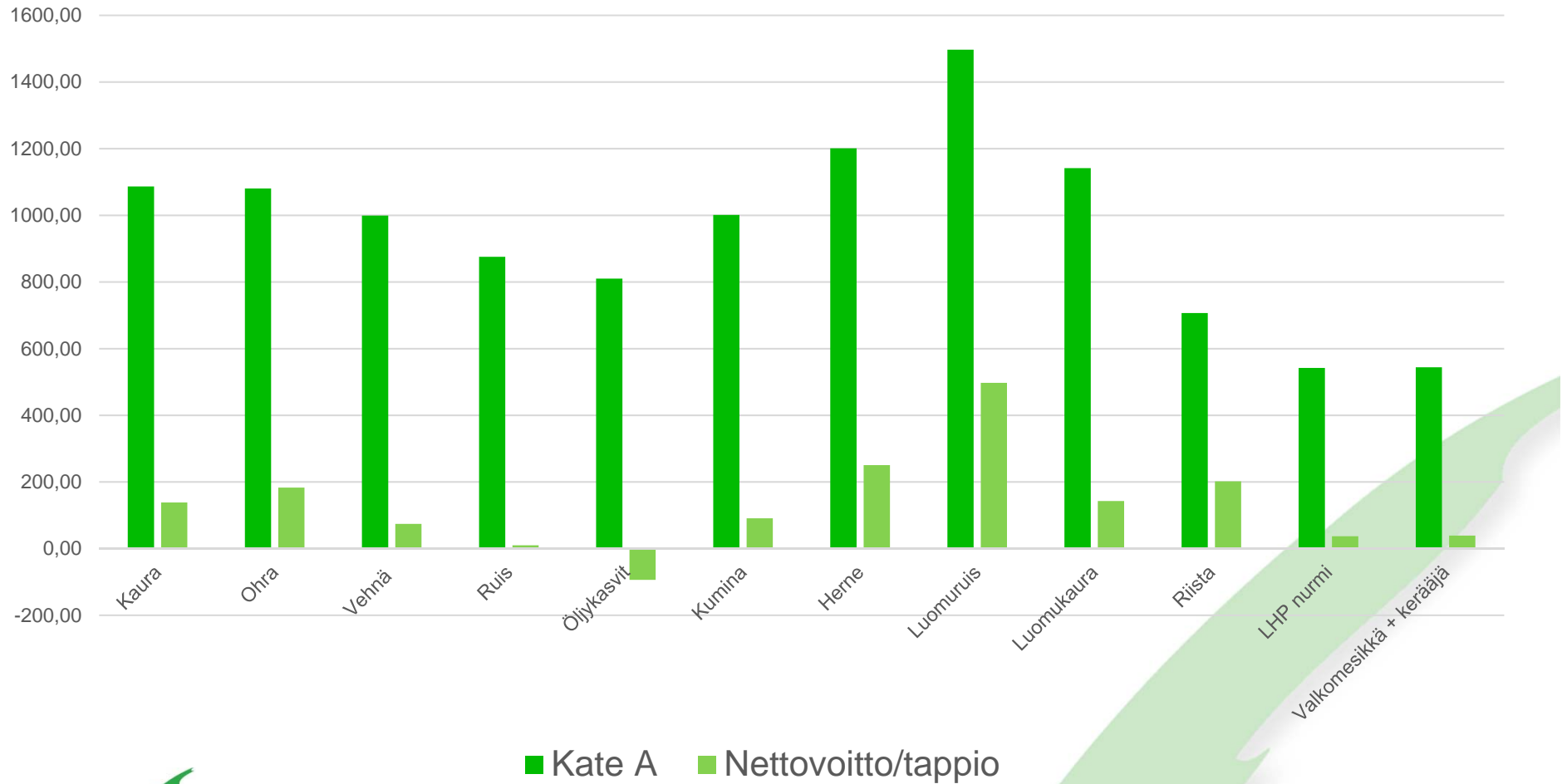
Tuotantokustannus selvitys

- Kustannuslaskenta mittaa ja raportoi tietoa yrityksen resurssien hankinnasta ja käytöstä. Se tuottaa tietoa niin rahoittajille kuin yrityksen johdolle (Johdon laskentatoimi).
- Analyttisen tuloslaskennan näkökulmasta on kannattavaa jatkaa liiketoiminnan laajentamista tai supistamista niin kauan kuin se kasvattaa kokonaishyötyä.
- Kannattavuuden parantaminen on jatkuva kehittämisen kohde. Toiminta voi olla joka voitollista tai tappiollista
  - käytännössä esim. toimintojen ja prosessien tehostaminen, myynnin lisääminen, kustannusten karsiminen, kilpailutus yms.

Tuotantokustannus selvityksen rakenne

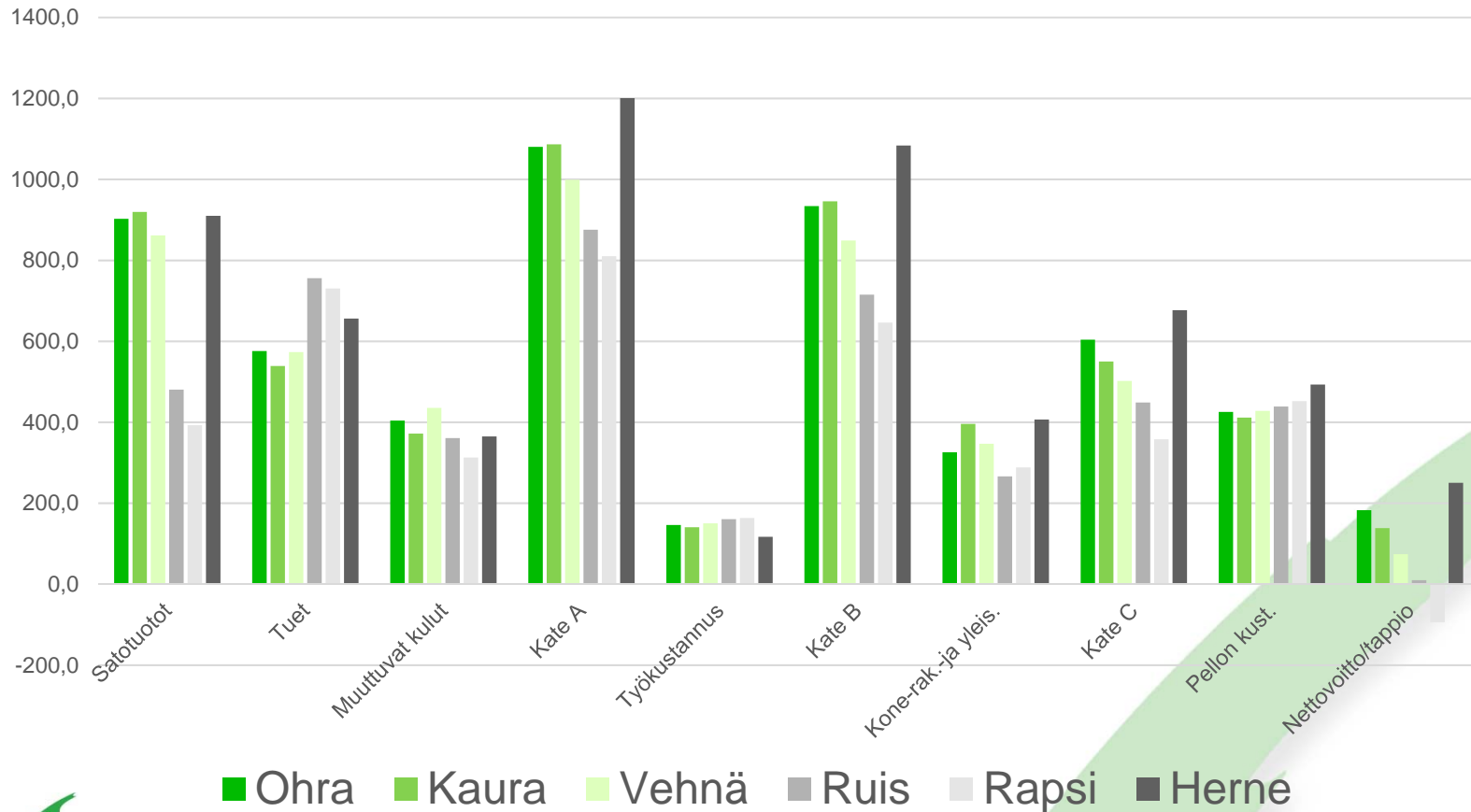
- **Tuotot – muuttuvat kustannukset = Kate A**
(Tuotoissa mukana sadon myyntitulot ja tuet, muuttuvissa kuluissa lannoitus, kasvinsuojelu, kalkitus siemenet, traktorin ja puimurin polttoaine, kuivauksen polttoaine ja sähkö sekä konetyökulut esim. ostettu puinti tai kuivaus)
- **Kate A – työkustannukset = Kate B**
(Työkustannuksissa oman työn palkkavaatimus 18,30 €/ha ja palkattujen työntekijöiden palkkakustannus 16€/h)
- **Kate B – koneiden ja rakennusten kiinteät kulut sekä yleiskulut = Kate C**
(Koneiden ja rakennusten kiinteissä kuluissa ovat poisto, korko, kunnossapito ja vakuutus, yleiskuluissa muita kasvinviljelyyn kohdistuvia kuluja)
- **Kate C – pellon ja ojituksen kustannukset = Nettovoitto/tappio**
(Pellon ja ojituksen kustannuksissa ovat pellon vuokra ja oman pellon korko 311€/ha, ojituksen poisto ja korko)

Miten kasvit pärjäsivät vuonna 2018 €/ha (E-P)

Kasvit 2018, kannattavuusvertailu, E-P

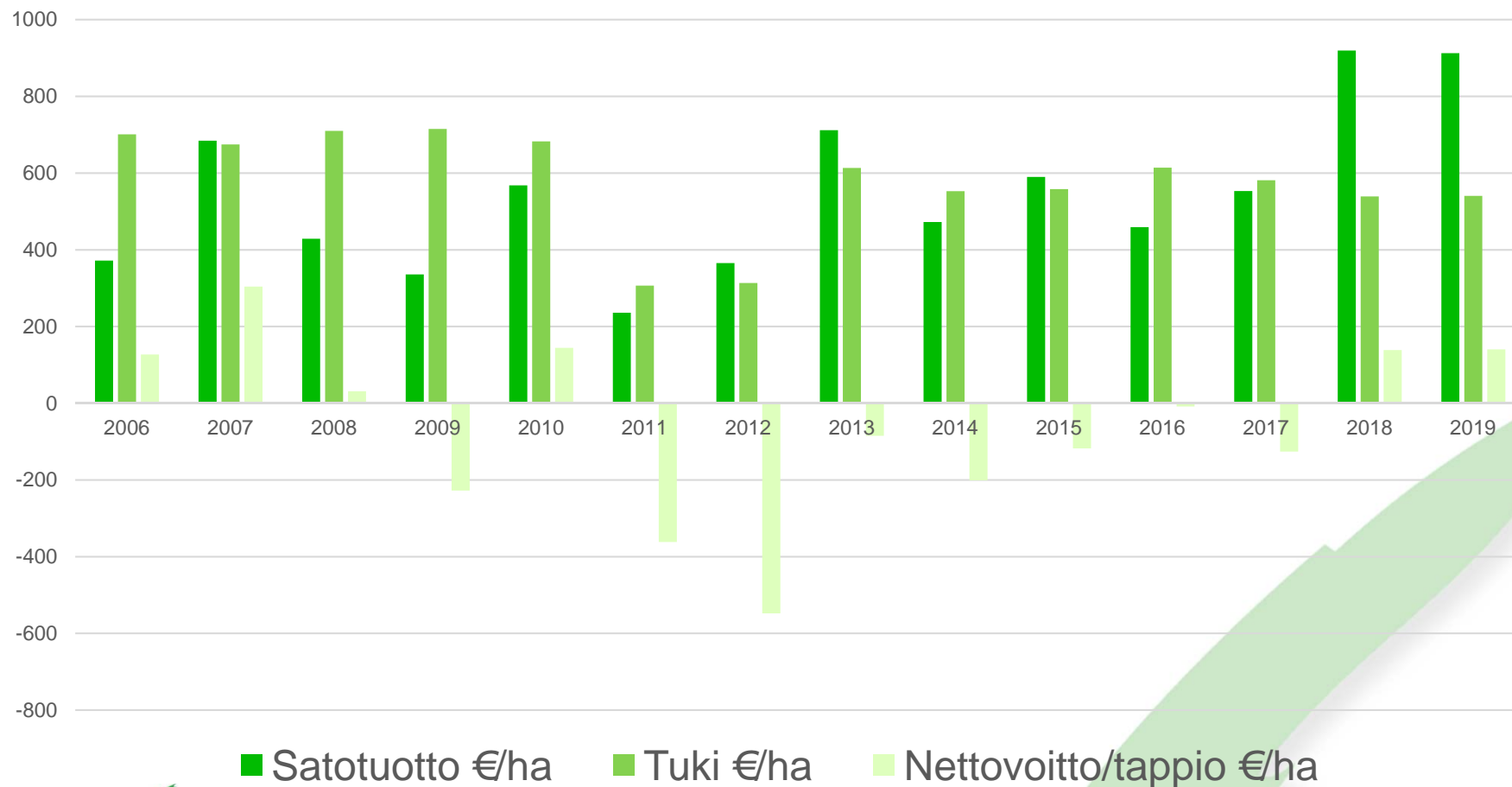
Kasvivertailu 2018, €/ha

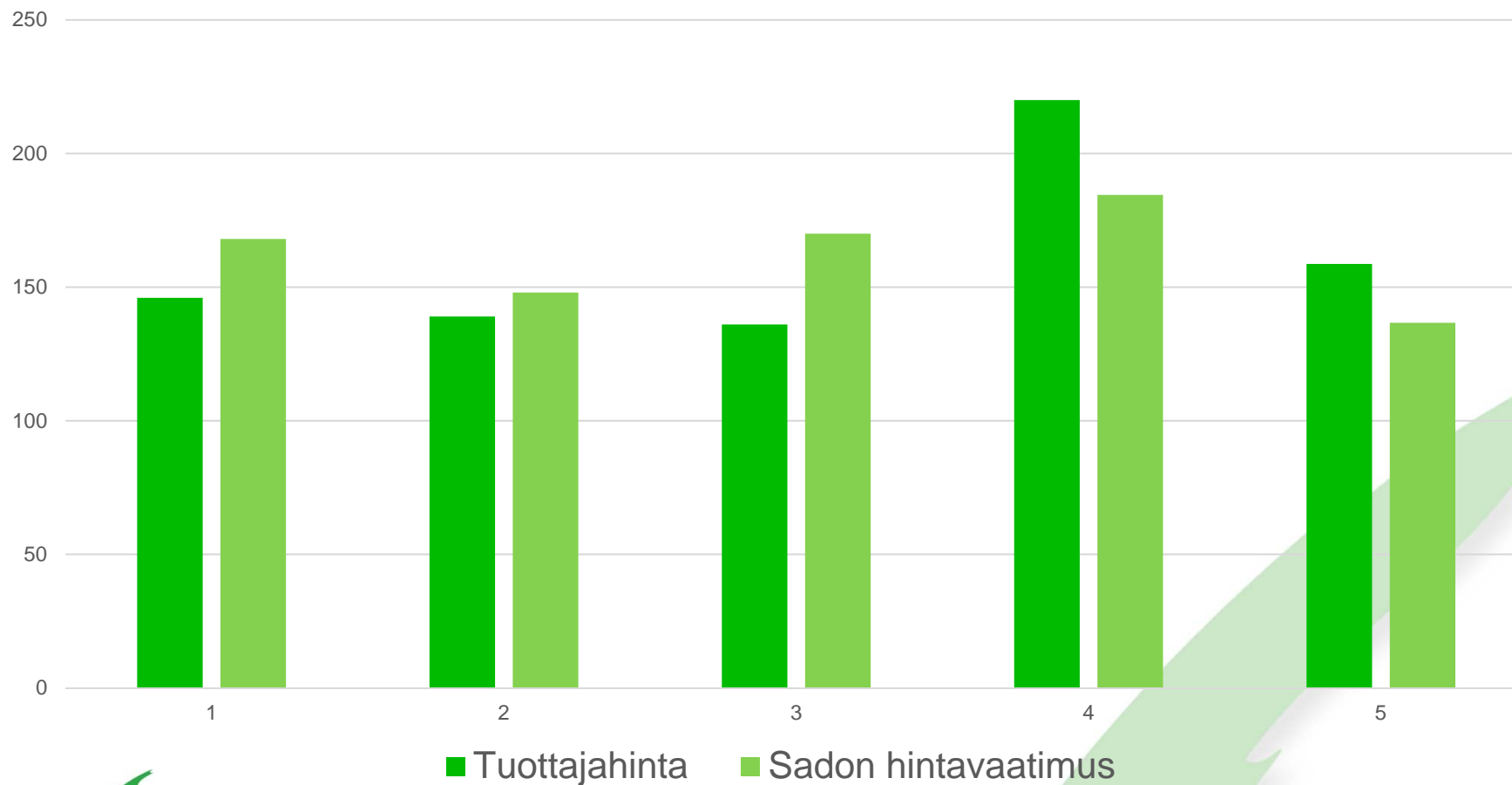
Kannattavuusvertailusta

- Lähihistorian parhaat hehtaarisadot herneellä
- Satotuotot ylsivät ohran tasolle
- Rapsilla ja rukiilla heikko satotaso, verotti kannattavuutta
- Hernetiloilla korkeimmat kone- ja yleiskustannukset
  - Mukana suuria tiloja ja uusia koneita, ei silti haitannut tulosta
- Herneellä 250€/ha nettovoittoa, vertailuaineiston kannattavin kasvi
- Rapsilla heikoin tulos, nettotappiota -94€/ha
  - Hyvä tukitaso ei takaa hyvää tulosta

Kauran satotuotto, tuet ja nettovoitto/tappio EP

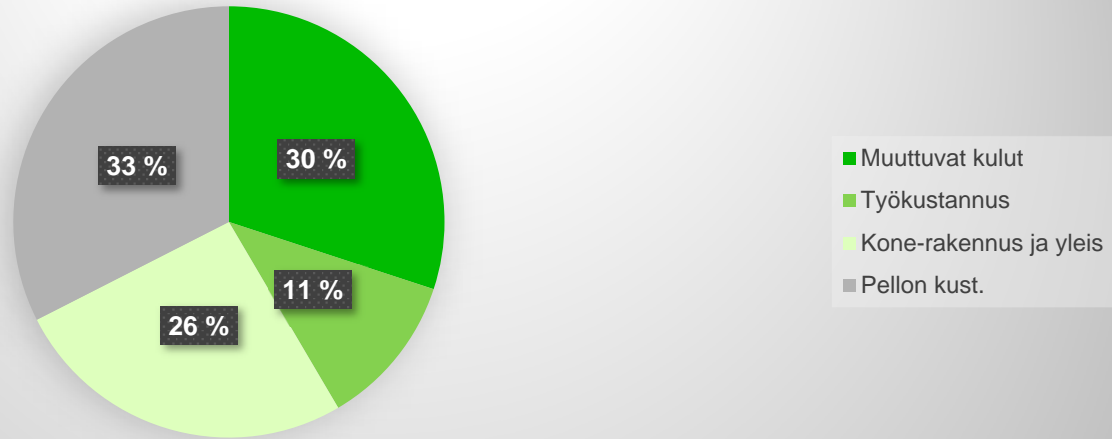

Kaura tuottajahinta vs. sadon hintavaatimus €/ha, 2015-2019 EP

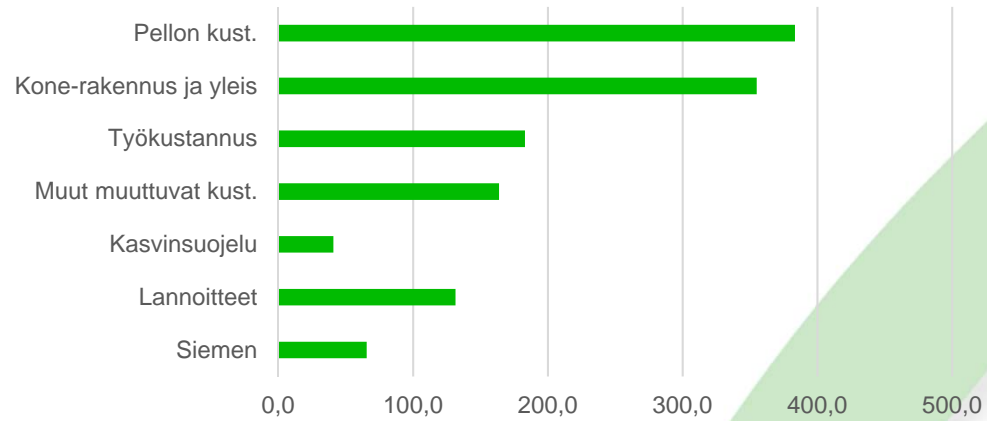

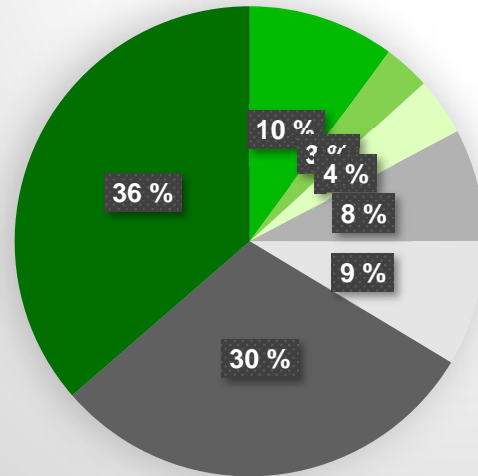
Kauranviljelyn kustannusrakenne, 2015-2019 EP

Kauranviljelyn kustannusrakenne vuosi 2019, €/ha

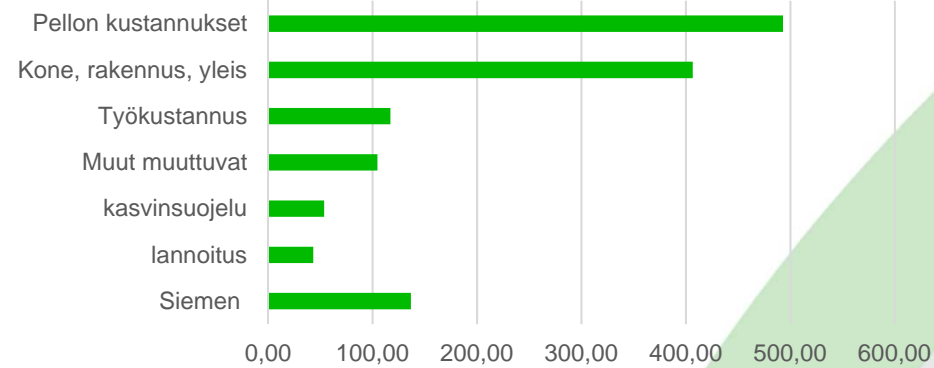

Herneenviljelyn kustannukset vuonna 2018 €/ha EP

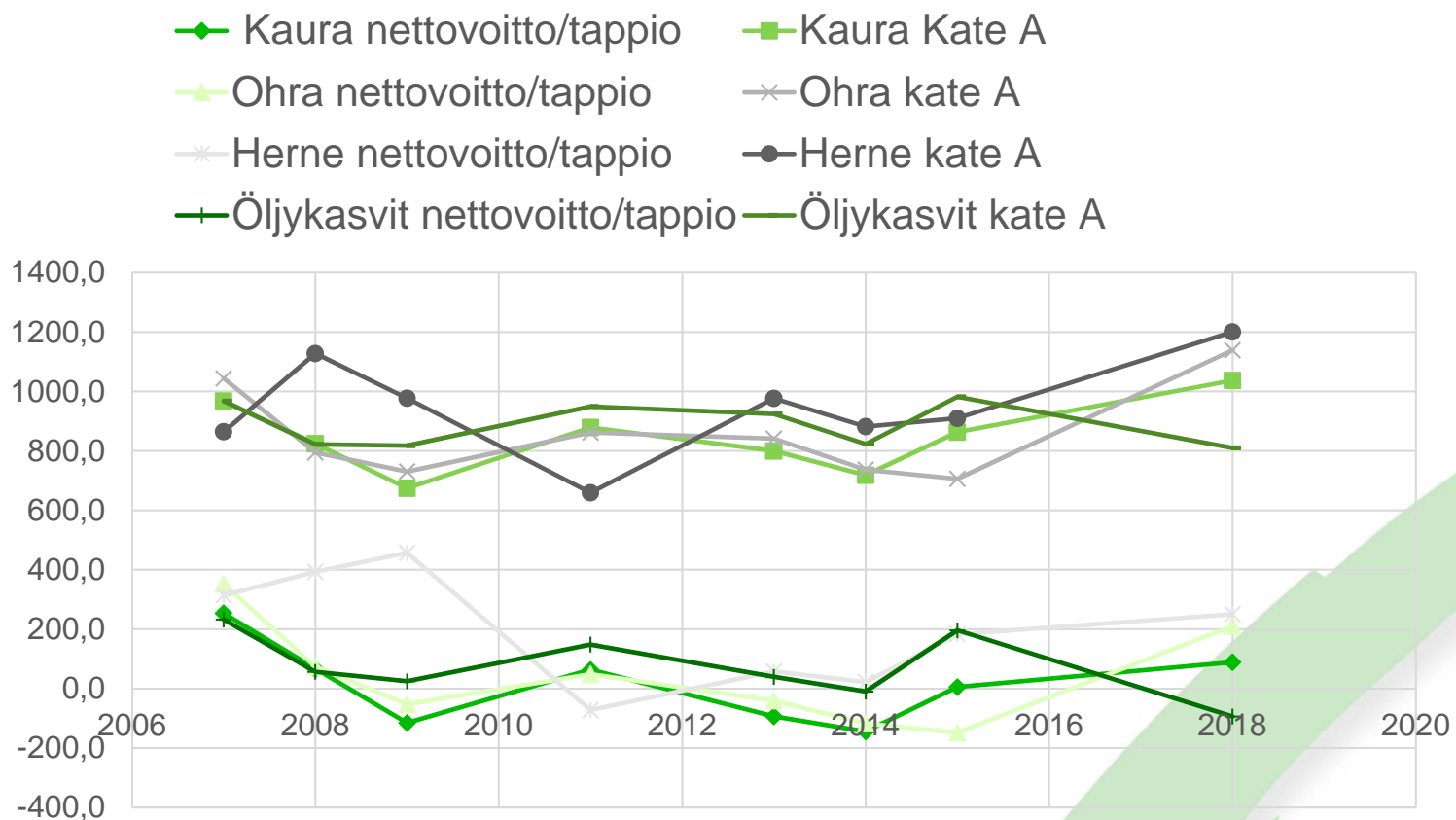
- Siemen
- lannoitus
- kasvinsuojelu
- Muut muuttuvat
- Työkustannus
- Kone, rakennus, yleis

Herneenviljelyn kustannukset 2018, €/ha

Viljelykasvien kannattavuus eri vuosina €/ha (E-P)

Lähde: ProAgria lohkotietopankki

Mikä on kannattavan viljantuotannon satotaso tämän hetken hintasuhteilla?

	Hinta €/tn	Satovaatimus v. 2017 kg/ha
Syysvehnä	145	5 900
Kevätvehnä	162	5 200
Ruis	164	4 900
Rehuohra	138	5 700
Mallasohra	165	4 900
Kaura	135	5 700
Rypsi/rapsi	365	1 900

Lähde: ProAgria Lohkotietopankki

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

Tuloksia

Parhaan tuloksen tehneillä tiloilla

- Muuttuvat kustannukset suuremmat €/ha, mutta pienemmät €/tn
- Tekevät peltojen peruskunnostuksia pitkäjänteisesti
- Sadon tuottaminen tärkeämpää kuin tukien maksimointi
- Käyttävät viljelytekniikkaa, joka tilan resurssit ja maalajit huomioiden tuottaa parhaan satotason
- Viljelyssä tilan olosuhteissa kannattavimmat kasvit
- Ovat kiinnostuneita ja kehittävät viljelyä aktiivisesti

PRO
Agria

PRO
Agria Etelä-Pohjanmaa

ProAgria Keskusten ja ProAgria Keskusten Liiton johtamisjärjestelmälle on myönnetty ryhmäsertifikaatti

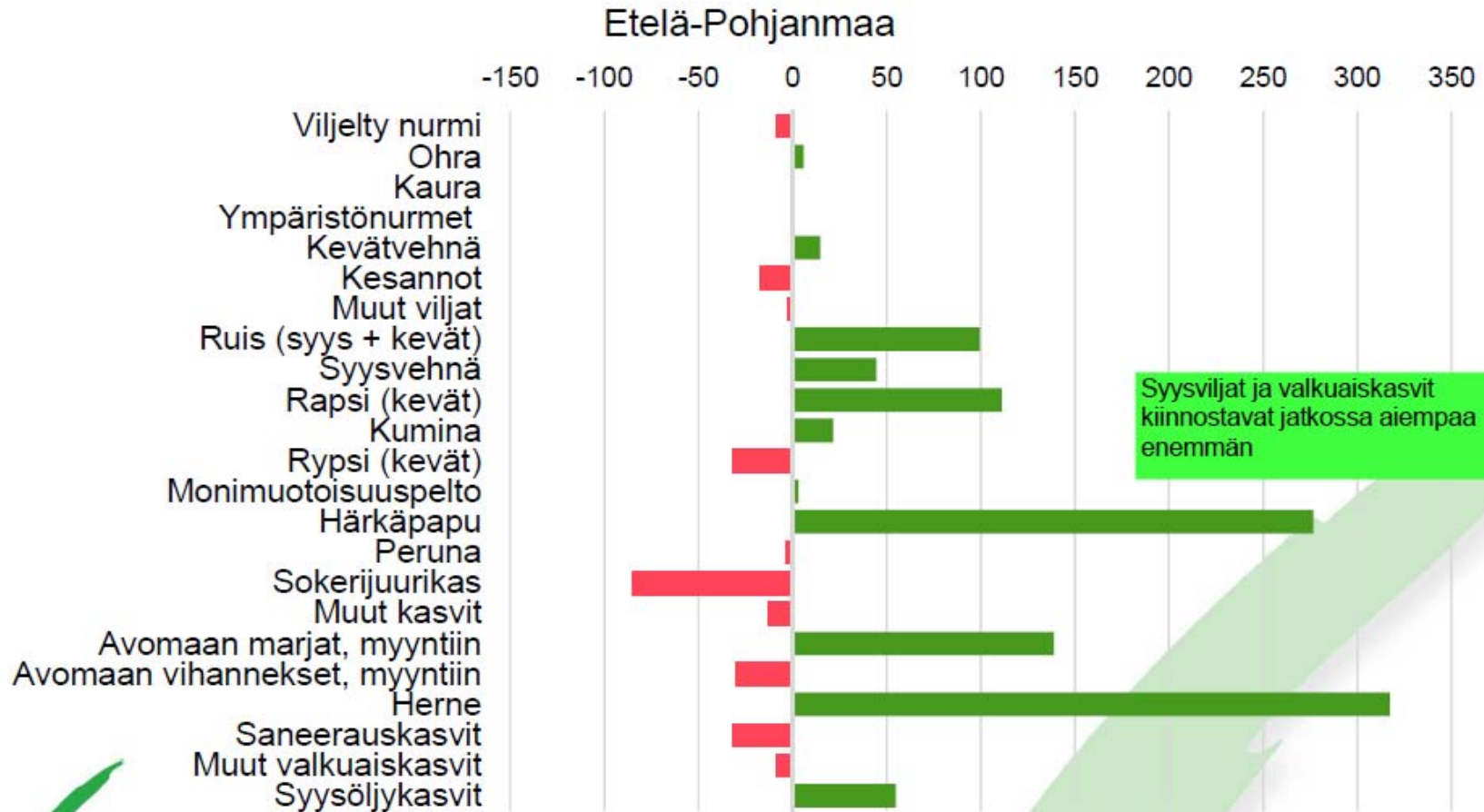
Kehitysnäkymiä

- **Tilat polarisoituvat:** isot tilat $\longleftrightarrow$ pienet tilat
  - Isot tilat: paljon lohkoja, paljon vuokrapeltoa, paljon kasveja, erilaisia lannoitustapoja, kokeilevat uutta teknologiaa, menevät edellä, kysyvät ulkopuolista mielipidettä, tilojen välinen uudenlainen yhteistyö, suuri liikevaihtotavoite, yrityksiä joissa palkattua henkilöstöä
  - Pienet tilat: rutiininomaista, tärkeää asioiden hoituminen ja tukiehtojen mukaan toimiminen
- Korkeat satotasot $\longleftrightarrow$ kustannusten minimointi

Tilakoko kasvaa, mutta tuotannon tehostamista rajoittaa peltojen pieni lohkokoko

Pellonkäytön muutos 2017→2020, %

Reuters: Saksa kieltämässä rikkakasvimyrkky glyfosaatin

Itävalta kielsi heinäkuussa glyfosaatin käytön ensimmäisenä EU-maana.

Glyfosaatti

4.9.2019 klo 12.44

Maatalouden investoinneista

- Maatalouden investointeihin Etelä-Pohjanmaalle osoitettu rahoitus ei tänä vuonna riitä kaikkiin rahoituskelpoisiin hakemuksiin.
  - Valintamenettely elokuun ja lokakuun hauissa, valmistuu marraskuun lopussa
  - Hakemusten lisäselvitykset ELY-keskukseen ennen joulukuun puoltaväliä.
- ELY-keskus on tehnyt tähän mennessä n. 250 tukipäätöstä, korkotukilainaa ja avustusta hankkeisiin on myönnetty yhteensä 36,8 miljoonaa euroa.
- Eepeellä kasvintuotannossa eniten investointeja kuivureihin, energiaratkaisuihin ja salaojituksiin.
  - Nuoren viljelijän aloitustukihakemuksia 447 kpl vuonna 2018, yli puolet näistä Pohjanmaan maakunnissa
  - Salaojitusinvestointeja määrällisesti eniten vuonna 2018
- Määrärahat 2020: Investointirahoitusta on ensi vuonna käytettävissä aikaisempia vuosia huomattavasti vähemmän.

Tukitaso ei taidakaan laskea vuonna 2020

Hallitus haluaa turvata maatalouden ympäristötoimet ja kohdentaa tuet aktiiviseen toimintaan. Maatalouden ympäristökorvausten 88 miljoonan euron vaje paikataan vuonna 2020 hallitusohjelman mukaisesti. Ympäristökorvauksen perustuki säilynee siis muuttumattomana tulevana vuonna.

Ympäristökorvauksen nykyinen 5-vuotinen sitoumus päättyy 30.4.2020. Ehtoja on noudatettava siihen asti. Esimerkiksi suojavyöhykenurmen voi päättää aikaisintaan 1.5.2020 lähtien. Jos suojavyöhykenurmen päättää liian aikaisin, alalle maksettu suojavyöhykkeen korvaus peritään takaisin koko sitoumuskauden ajalta (5-vuotta). Tämän hetken tiedon mukaan keväällä 2020 ympäristökorvauksen sitoumusta voi halutessaan jatkaa vuodella. Jatkovuosi tarkoittanee, että velvoitteet ja oikeudet ovat samat kuin vuonna 2019. Sitoumusta jatkettaessa voi samalla luopua jostain toimenpiteestä viemällä maaseututoimistoon lomakkeen 479.

Pohjoisissa olosuhteissa viljelyn mahdollistavan luonnonhaittakorvausten 42 miljoonan euron vajeeseen on löydetty rahat valtion kassasta. Myös uusien luomusitoumusten rahoitus vuonna 2020 turvattaneen.

Lisätiedot Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Pekka Länsivierto

Yhteenvetoa

- Etelä-Pohjanmaalla onnistuttiin vuonna 2018 herneenviljelyssä tuloksellisesti erinomaisesti
  - Päästiin helpommalla verrattuna ”normaalivuoteen”
  - Hyvä tonnihinta ja sato, pienet kuivauskustannukset
- Rehuherneenviljelyllä on päästy valtakunnallisesti keskimäärin parempaan tulokseen useana vertailuvuotena kuin perinteisillä kevätiljoilla
- Vertailuaineiston perusteella potentiaalinen kasvi mukaan viljavaltaiseen viljelykiertoon tilalle
  - Markkinoilla kysyntää, kustannussäästöt
  - Työhuippujen tasoittaminen, riskinhajautus
  - Syysviljoja mukaan kiertoon

Yhteenvetoa

- Kannattavuusvertailu kannustaa monipuoliseen kasvilajistoon tilalla ja tuloriskin hajauttamiseen
- Valkuais- ja öljykasvit näyttäytyvät kannattavina vaihtoehtoina viljelykiertoon
- Korkeaa satotasoa kannattaa aina tavoitella
- Sadon myyntistrategiaa hyvä pohtia, varastointimahdollisuudet
- Selvitä oman viljatonnisi kustannus → Et myy tappiolla
- Tuota sitä, mille on markkinat
  - Laatuviiljaa
  - Viljelysopimukset
  - Luomutuotanto, erikoistuminen

Yhteenvetoa

- Hyvään tulokseen kasvikohtaisesti päästy:
  - Hyvä satotaso
  - Korkea tukitaso
    - monipuolisesti hyödynnetty ympäristökorvaus
  - Ei ylikoneellistamista
  - Maltilliset pellonvuokratulot
  - Urakoinnin käyttö
  - Tilojen välinen yhteistyö
    - Koneyhteistyö

Viljelysuunnittelu on ajankohtaista – Kysy tarjous

- ProAgria Etelä-Pohjanmaa tekee viljelysuunnittelua yli 800 kasvitilalle (vuosi 2018)
  - Neuvo2020-palveluita n. 600 tilalle
- E-P kasvi-, sika- ja siipikarjatilat 2300 kpl

Kauran, herneen tai härkäpavun viljelijä, selvitä viljelysi kustannukset!

- Monipuolisuutta viljelykiertoon-hankkeella voidaan tehdä näille kasveille kustannus selvityksiä
  - Ota yhteyttä: Tuomas Pennala, ProAgria Etelä-Pohjanmaa, puh. 0438266772
- Neuvo2020 kilpailukyky-osiolla voidaan tehdä myös muiden kasvien laskelmia

Kasvitila, hyödynnä Neuvo2020-palvelumme

- Tilakohtainen käytettävissä oleva raha 10000€ vuosina 2015-
- Viljelijä maksaa vain alv:n osuuden 24%, neuvoja hoitaa byrokratian
- Aihealueita kasvintuotantoon
  - Kasvinsuojelusuunnitelma
  - Kasvustokäynti ja toimenpidesuosituksset
  - Maan kasvukunto
  - Luomu
  - Tuet
  - Kilpailukyky ja maatilan nykyaikaistaminen (Investoinnin kartoitus, likwi)
  - Energiasuunnitelma
  - Ympäristösopimuskohteiden kartoitus tilalla
  - **UUTTA** Kasvustojen ilmakehä ja täsmälannoitus/ruiskutussuunnitelma
- Ota yhteyttä asiantuntijoihimme: www.proagria.fi/ep

KIITOS

PRO
Agria Etelä-Pohjanmaa

Agria Keskusten Liiton
ryhmäsertifikaatti